

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติสำหรับห้องสมุดเฉพาะ**

(ตอนที่ 4)

สุปรินญา อุลิตานนท์ แปลและเรียบเรียง*

Information Dimensions ผลิต *TECHLIBplus* เป็นระบบห้องสมุดออนไลน์แบบเบ็ดเสร็จซึ่งใช้กับ *BASISplus* ในการจัดการฐานข้อมูล ทั้ง 2 โปรแกรมพัฒนาขึ้นโดย Battelle Memorial Institute หลังจาก Battelle ประสบความสำเร็จในการผลิต *BASIS* (ภายหลังให้ชื่อว่า *BASISplus*) แล้วได้ตั้งบริษัท Information Dimensions ขึ้นเพื่อให้เป็นตัวแทนจำหน่าย ต่อมาในปี ค.ศ.1993 OCLC ได้เข้าดำเนินกิจการ

TECHLIBplus ออกแบบขึ้นมาสำหรับห้องสมุดเฉพาะ *TECHLIBplus* และ *BASISplus* ใช้กับงานที่เป็นข้อมูล full text กราฟฟิค ภาพ และมัลติมีเดีย นอกจากนี้ยังมีโปรแกรมเสริม มีระบบ OPAC ที่ใช้หน้าจอวินโดวส์ และ graphical user interface ที่ใช้ได้ถึง 5 ภาษา โปรแกรมเสริม ได้แก่

1. *BASIS WEBServer* ใช้ในการสืบค้นข้อมูลบัตรรายการของห้องสมุดผ่าน World Wide Web ด้วยโปรแกรม Netscape หรือ Mosaic
 2. *BASIS Desktop* มีชุดคำสั่งประสิทธิภาพสูงสำหรับพัฒนาการใช้งานข้อมูลของ client/server ช่วยเพิ่มศักยภาพของ *BASISplus* บน Microsoft Windows
 3. *BASIS SGMLserver* ประกอบด้วยโปรแกรมที่ใช้สร้างคำสั่งในการจัดเก็บ ค้นคืน และปรับปรุงข้อมูล SGML
 4. *TECHLIBplus OPAC for Intranet* ใช้สืบค้นข้อมูลบัตรรายการโดยตรงรวมถึงสถานภาพของระเบียบในรูปแบบการแสดงผลของ Web
- ผลการสำรวจความพึงพอใจโดยรวมของผู้ใช้ *TECHLIBplus* ได้คะแนน 8.4 Information Dimensions รายงานว่ามียอดจำหน่าย *TECHLIBplus* 27 รายในปี ค.ศ.1995 ร้อยละ 96 จำหน่ายให้แก่ห้องสมุดเฉพาะ

** แปลและเรียบเรียงจาก Pamela Cibbarelli. "IOLS Software for Special Libraries : An Overview of Today's Best Options." *Computers in Libraries* Vol.16, No.6 (June 1996) : p.32-39.

* หัวหน้าห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Sirsi Corporation ผลิต *Unicorn Stilas* ซึ่งเป็นระบบ client/server ใช้ระบบปฏิบัติการ UNIX ออกแบบเฉพาะสำหรับห้องสมุดเฉพาะ *WebCat* ได้รับคัดเลือกให้เป็นผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ในห้องสมุดดีเด่นประจำปี ค.ศ.1995 *WebCat* เปลี่ยนการค้นข้อมูลบรรณารายการและการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นแบบ Web Server ของ Sirsi ประกอบด้วย ความสามารถต่าง ๆ ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ การสำรวจทรัพยากร, การควบคุมมาตรฐานการลงรายการ, Z39.50, บริการสารสนเทศ บริการรับคำร้อง, ฐานข้อมูลอ้างอิง, Information Gateway, Internet Navigator, CD-ROM Gateway, การจัดระบบบัญชี, DROLSTR Intelligent Interface, STINFO Tracking, STU-III support และ SmartPort MARC/COSATI utilities นอกจากนี้ยังมี VIZION ใช้ในงานกราฟฟิก ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยค้นหาใน Internet แบบ off-line

Sirsi ได้ผลิตระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ออกแบบสำหรับห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนชื่อว่า *Unicorn* และ *Unicorn Ecole* ผลิตภัณฑ์ในระบบห้องสมุดอัตโนมัติของ Sirsi ใช้โปรแกรม BRS Search เป็นต้นแบบ ผลการสำรวจความพึงพอใจโดยรวมของผู้ใช้ ได้คะแนน 8.7 มียอดจำหน่าย 130 ราย ในปี ค.ศ.1995 ร้อยละ 24 จำหน่ายให้แก่ห้องสมุดเฉพาะ

VTLS, Inc. เป็นอีกบริษัทหนึ่งที่ผลิตโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับไมโครคอมพิวเตอร์ และมินิคอมพิวเตอร์ โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นใช้กับไมโครคอมพิวเตอร์และใช้ระบบปฏิบัติการ DOS คือ *Micro-VTLS* โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นใช้กับมินิคอมพิวเตอร์และใช้ระบบ UNIX คือ *Virtua*

Micro-VTLS เป็นโปรแกรมที่ใช้ได้ทั้งแบบผู้ใช้คนเดียวและหลายคน *Virtua* เป็นโปรแกรมใหม่ที่ผลิตขึ้นแทน *VTLS* ซึ่งออกสู่ตลาดตั้งแต่ ค.ศ.1975 สามารถใช้ในการจัดการฐานข้อมูลเสริมการทำ Unicode data warehousing ออกแบบเป็น three-tier client/server มีชุดคำสั่งที่พัฒนาให้ใช้งานได้รวดเร็วขึ้น และใช้เป็นเครือข่าย ATM ได้ด้วย

VTLS สามารถใช้งานมัลติมีเดียแบบเบ็ดเสร็จรวมทั้งการเล่นวิดีโอแบบ full-motion และยังเชื่อมสัญญาณภาพและเสียงเข้ากับระเบียบในฐานข้อมูลได้

VTLS Virtua-Web Gateway เป็นโปรแกรมที่ช่วยให้สามารถเข้าถึงข้อมูลบรรณารายการระบบออนไลน์ของห้องสมุดโดยผ่านทาง World Wide Web

VTLS มีลูกค้ามากกว่า 340 ราย ใน 28 ประเทศ ในการสำรวจ ปี ค.ศ.1995 มีผู้ใช้ *Micro-VTLS* 4 รายที่ตอบว่ามีความพึงพอใจในระดับ 8.4 มียอดจำหน่าย 15 ราย ร้อยละ 53 จำหน่ายให้แก่ห้องสมุดเฉพาะ แต่ไม่มีรายงานว่าได้จำหน่าย *VTLS* สำหรับมินิคอมพิวเตอร์ให้แก่ห้องสมุดเฉพาะเลย

(โปรดติดตามฉบับต่อไป)